

Strategisch netheidsplan 2021 - Anderlecht

Visie

De visie die we sinds het begin van het mandaat uitdragen is: "netheid, een zaak van iedereen". Daarom zijn we begonnen met het afsluiten van een netheidspact met de leden van het college, een aanpak die we als onderdeel van dit plan willen actualiseren.

De andere aspecten van onze visie op netheid blijven niet alleen relevant, maar zijn als gevolg van de huidige crisis dringend noodzakelijk geworden, namelijk:

- Uitbreiden van de mogelijkheden om zich legaal van zijn afval te ontdoen,
- Aanzienlijk verbeteren van de sensibilisering van de burger en de communicatie naar hem toe,
- Opdrijven van de bestrijding van sluikstorten,
- Verbeteren van het straatveeg- en ophalingssysteem,
- Opstarten van een participatieve dynamiek.

Vaststelling

Met dit plan wil het college vanaf 2021 **massaal investeren in netheid** en het onderhoud van de openbare ruimte. Sinds het begin van het mandaat was het immers duidelijk dat netheid een **belangrijke uitdaging** zou worden voor het huidige college. Het "overlastrapport" dat de preventiedienst in 2019 heeft opgesteld, heeft dit probleem onderkend en een vaak ongunstig beeld geschetst van de netheid in bepaalde wijken.

De oorzaken zijn zowel **extern als intern** aan de administratie. Het is duidelijk dat een deel van de Anderlechtse bevolking slecht geïnformeerd en weinig gesensibiliseerd is voor netheid, en vaak **overlast** veroorzaakt. Het is echter ook waar dat het aanbod van de **gewestelijke afvalinzameling** niet meer volstaat voor bepaalde dichtbevolkte en snel veranderende Anderlechtse wijken. Intern heeft de dienst Onderhoud al enkele jaren te kampen met een **structureel personeelstekort**. Naast het harde en fysieke werk dat veel absenteïsme met zich meebrengt, verplicht dit personeelstekort de dienst om bepaalde gebieden met voorrang schoon te maken, wat omgekeerd betekent dat andere gebieden worden verwaarloosd.

De lockdown, en meer nog de versoepeling erna, hebben de netheidsproblemen in de gemeente alleen maar verergerd. Het is duidelijk dat we nu ook in **termen van netheid met een crisis** te maken hebben. In het bijzonder hebben we de afgelopen maanden een aanzienlijke toename gezien van **overlast en sluikestorten**, die niet lijken af te nemen zonder dat de overheid actie onderneemt. Tegelijkertijd moesten de teams van de dienst Onderhoud, die al onder druk stonden, in steeds moeilijkere omstandigheden werken als gevolg van covid-19. Aan het begin van 2020 bestaat er geen twijfel over: **netheid is zo'n groot probleem geworden dat het de rest van het gemeentelijk beleid dreigt te overschaduw** en zo een groot obstakel dreigt te worden voor het succes van deze meerderheid en dit college.

Diagnostiek

De grote netheidsproblemen in Anderlecht zijn vandaag:

- aanwezigheid van sluikestorten van groot huisvuil in de openbare ruimte
- aanwezigheid van zakken die op het verkeerde tijdstip, op de verkeerde plaats werden neergelegd
- overvolle vuilnisbakken
- oranje (gemeentelijke) zakken die niet worden opgehaald
- straten die niet worden geveegd (goten en voetpaden)
- aanwezigheid van onkruid
- vuile/niet-onderhouden groene ruimten

Er werd in 2019 een analyse per wijk uitgevoerd en een "overlastrapport" opgesteld door de diensten Preventie en Onderhoud, waardoor de plaatsen (hotspots) en de aard van de belangrijkste problemen konden worden geïdentificeerd.

Werkassen

We hebben gekozen voor vijf werkassen die de verschillende acties bundelen en die volgens ons dringend moeten worden uitgevoerd.

1. Aanwerven en reorganiseren
2. Voorkomen, sensibiliseren en communiceren
3. Aanpakken en vernieuwen
4. Sanctioneren
5. Evalueren en objectiveren

1

Aanwerven en reorganiseren

Aanwerving van 70 onderhoudsmedewerkers

Nieuwe late uurroosters, aanwezigheid van onderhoudsteam 7d/7 van 7u tot 21

Gemengde teams Netheid/Groene Ruimten

1. Aanwerven en reorganiseren

We voorzien de aanwerving van 79 onderhoudsmedewerkers om het personeelstekort op het terrein op te vangen en de aanwezigheid van de dienst in de openbare ruimte te waarborgen. Concreet gaat het om 25 straatvegers, 20 begeleiders, 24 tuinmannen, 4 recyparktoezichters, 4 verbaliseerders, 1 klachtenbeheerder en een projectbeheerder.

Daarnaast zetten we onze inspanningen voort om ervoor te zorgen dat de sectoren of teams evenwichtig zijn wat betreft het soort contracten, vastbenoemden, contractuelen en artikels 60. Bovendien groeperen we de teams Nethed en Groene Ruimten in "gemengde teams" per wijk, waardoor de lokale kennis en coördinatie wordt verbeterd.

Vervolgens zullen we nieuwe avond- en weekenduurroosters invoeren voor deze nieuwe aanwervingen, om 7 dagen per week in de openbare ruimte aanwezig te zijn, van 7 uur 's ochtends tot 21 uur 's avonds.

Andere aanwervingen zullen later in dit plan worden besproken, waarvan sommige ook betrekking hebben op de versterking van de hiërarchie, parallel aan de toename van het aantal personeelsleden.

2

Voorkomen, sensibiliseren en communiceren

8 mini-recyparks per week (2 teams van 2 toezichters)
Optimalisering en rationalisering van de vuilnisbakken
Gids van goede praktijken
Videowedstrijd om de mensen over de regels te informeren
“Netheidsreferent” per wijk
Aanplakking van de sancties
Samenwerking met Onderwijs en Preventie
Netheidsdag

2. Voorkomen, sensibiliseren en communiceren

Sensibilisering en communicatie over netheid zijn grote uitdagingen. Voor het welslagen van het netheidsplan is een reeks maatregelen op dit gebied onontbeerlijk.

Het vlaggenschip van dit deel van het plan zijn tijdelijke mini-recyparks: net als mobiele containerparken zullen deze voorzieningen vrijwillige afgiftepunten zijn die de aanwezigheid van groot huisvuil in de openbare ruimte aanzienlijk zullen verminderen. Wij zullen het hele jaar door 8 mini-recyparks per week organiseren. Een twintigtal locaties werden onderzocht om ze te organiseren, met een zeer constante frequentie. Om de installaties te beveiligen en het onthaal van het publiek te verzekeren, worden 2 teams van 2 toezichters aangeworven.

Het plan omvat ook de inventaris en vervanging van alle openbare vuilnisbakken op de gemeentelijke wegen, het optimaliseren van de lediging ervan en het streven naar het ritme van dagelijkse lediging.

Andere maatregelen zijn een videowedstrijd met een beloning om mensen op een leuke manier te herinneren aan de netheidsregels; een versterkte samenwerking met de onderwijsdiensten om in scholen goede gewoonten te promoten; een nauwe coördinatie met de preventiedienst via huis-aan-huis acties; en de organisatie van een "Dag van de Netheid".

Het plan voorziet ook in de creatie van "netheidsreferenten" per wijk. Om 9 sectoren van onze gemeente te bestrijken, zullen twee personeelsleden worden aangeworven.

3

Aanpakken en vernieuwen

Betere klachtenbehandeling
Lokale alternatieven voor het inzamelsysteem van afval
Hogedruk stoomreiniging
Innovatieve projecten

3. Aanpakken

De aanpak omvat alles wat te maken heeft met het verwijderen van afval of sluikstorten. Dit luik omvat dus zowel investeringen in materiaal als in innovatieve processen. Het vinden van innovatieve oplossingen om de aanwezigheid van afval in de openbare ruimte aan te pakken is immers een van de hoekstenen van deze strategie.

Het is de bedoeling om verschillende pilootprojecten op te starten om alternatieven voor het huidige inzamelsysteem van het ANB te testen: inzameling via bovengrondse containers en via harde vuilnisbakken. Deze beide systemen komen elk overeen met de welbepaalde behoeften van een wijk, Kuregem in het eerste geval, Het Rad in het tweede.

Dit luik omvat ook de lancering van een terugbrengpremie voor eenmalige verpakkingen, het gebruik van een paardenbrigade voor enkele netheidsacties en de implementatie van een beter klachtenbeheersysteem: de chauffeurs-begeleiders zullen worden uitgerust met een CB-systeem waardoor ze bijvoorbeeld de FixMyStreet-meldingen in real time kunnen volgen.

4

Sanctioneren

- Versterking van het handhavingsteam
- Verhoging van het aantal camera's
- Verhoging van het aantal verdekte observaties
- Verhoging van het bedrag van de sancties

4. Sanctioneren

Tegenover overlast moet de gemeente een aanzienlijke sanctiebevoegdheid hebben. De uitdaging is de mogelijkheid om de daders van vervuiling van de openbare ruimte te identificeren. Dit luik heeft dan ook tot doel de gemeentelijke personeelsleden in staat te stellen om de daders van overlast te identificeren ter aanvulling op de acties die in de afgelopen jaren werden opgestart.

Vooreerst zal de gemeente 6 aanvullende mobiele camera's aanschaffen van om de daders van sluikstorten te identificeren. Deze camera's zullen gemakkelijk te verplaatsen zijn en kunnen dus het hele jaar door gebruikt worden om verschillende "hotspots" in de gaten te houden en om de daders te bestraffen. Dit brengt het aantal actieve camera's in 2021 op 25.

Tegelijkertijd gaan we het verbalisatieteam versterken door 4 bijkomende personeelsleden aan te werven, onder andere om verdeckte observaties te doen en de overtreders te bestraffen die de camera's niet konden identificeren.

Dit plan voorziet ten slotte ook in een versterking en professionalisering van de verdeckte observaties door onze personeelsleden. Samen met een budget om auto's te huren, zou dit toelaten om regelmatig van voertuig te wisselen zodat deze onherkenbaar zijn voor overtreders.

5

Evaluëren en objectiveren

Netheidsbarometer
Doorlopende evaluatie van het plan

5. **Evaluëren en objectiveren**

Het is essentieel om een objectieve en afstandelijke kijk te hebben op het mogelijke succes van dit plan. Er moet dus worden voorzien in de vaststelling van succesindicatoren: dit vereist vooral een objectieve evaluatie van de netheid van onze straten en parken voor en na elk project. Het personeel van de gemeente wordt dus opgeleid in het gebruik van het IOP-raster, een gestandaardiseerd instrument om de toestand van de openbare ruimte objectief te beoordelen.

Deze inzameling van objectieve gegevens zal het mogelijk maken om een "netheidsbarometer" op te stellen, een indicator van de netheid voor de bevolking van de gemeente.

Een derde element betreft de aanschaf van sensoren voor straatvuilbakken en -containers, en richtpunten voor de ophaling van oranje zakken. Door de afvalinzameling slimmer te maken, wordt de kwaliteit van de dienstverlening verbeterd en tegelijkertijd transparanter voor de burger, die de gegevens kan raadplegen.

We zullen ook een heel governancesysteem opzetten om de uitvoering van dit plan te controleren en te ondersteunen.

	Budget
Aanwerven en reorganiseren	2.000.000 €
Voorkomen, communiceren en sensibiliseren	120.000 €
Aanpakken en vernieuwen	100.000 €
Sanctioneren	150.000 €
Evalueren en objectiveren	
TOTAAL	2.370.000 €

Financiering van het plan

Een fiscale hervorming voor de burger

Belastingverlaging op arbeid > verhoging van voorheffing

- *Personenbelasting: 5,9% → 5,5%*
- *Onroerende voorheffing: 3.000 opcentiemen → 3.250 opcentiemen*
- *Premie BeHome+ : 40 €*

Overweldigende meerderheid van Anderlechtenaren: geen impact of positieve impact

- *Huurders (60% van de gezinnen)*
- *Eigenaars van een enkel goed. Zie voorbeelden*

Huurder		Eigenaar	
Koppel met klein pensioen			
-		Appartementsgebouw jaren '60	
Personenbelasting	-15 €	Personenbelasting	-15 €
Onroerende voorheffing	-	Onroerende voorheffing	+56 €
BeHome+	-	BeHome+	-40 €
Totale impact	-15 €	Totale impact	-1 €

Huurder		Eigenaar	
Koppel arbeiders			
-		Nieuw appartement CityDev (2 slaapkamers)	
Personenbelasting	-47 €	Personenbelasting	-47 €
Onroerende voorheffing	-	Onroerende voorheffing	+82 €
BeHome+	-	BeHome+	-40 €
Totale impact	-47 €	Totale impact	+5 €

Huurder		Eigenaar	
Koppel kaderleden			
-		Appartement nieuwe verkavelingen (2 slaapkamers)	
Personenbelasting	-83 €	Personenbelasting	-83 €
Onroerende voorheffing	-	Onroerende voorheffing	+104 €
BeHome+	-	BeHome+	-40 €
Totale impact	-83 €	Totale impact	-19 €

Huurder		Eigenaar	
Koppel kaderleden			
-		Appartement Triangelwijk (2 slaapkamers)	
Personenbelasting	-83 €	Personenbelasting	-83 €
Onroerende voorheffing	-	Onroerende voorheffing	+49 €
BeHome+	-	BeHome+	-40 €
Totale impact	-83 €	Totale impact	-74 €

Huurder		Eigenaar	
Koppel arbeiders			
-		Eengezinswoning Kuregem (4 slaapkamers)	
Personenbelasting	-47 €	Personenbelasting	-47 €
Onroerende voorheffing	-	Onroerende voorheffing	+55 €
BeHome+	-	BeHome+	-40 €
Totale impact	-47 €	Totale impact	-32 €